1-3

Бугарската окупаторска полиција и војска, за Македонија 1941-1942 год. и покрај тоа беа секогаш спремни да дадат силен ~~[illegible]~~ удар на партизанските одреди во Македонија. На за кое беа подготвени: Воено-полициски, високо образовани, оружјето, за тоа време место што на висок степен.

Појавата на одредите му создава голема главоболка на командниот кадар на војската и полицискиот, како ~~[illegible]~~ и на дворот бугарски во Софија. Помошта политичарите не беше по тешко дото ужасното партизанското движење во Македонија, ги презедоа разновидни други мерки за борба против македонските партизани. Ова го потврдува за да читателот види, документи ~~[illegible]~~ од тие години што гој наводно човек ослободителна правдата со полицијата протресуван човек. Била тоа партизан или соработник, симпатизер, или пак некој селанец виновник или сродник за партизаните ~~партиза~~ а не јавил на полиција.

Ќе ги споменам некој наредби т.е. во наредбите некој содржини. ~~во страна~~ ~~371~~ 372

Во Книгата ~~Народните партизански~~ [Билт опасните] народноослободителни партизански одреди на страна 371 ~~изнесуван~~ 372-373 изнесуван цитат од документ 140 Уставот на обласната дирекција 28 Август 1942 год. за содејство на административните власти, војската и полицијата при прогонувањето на партизаните: ...!

2-4 Страна до верлива

За господата околиски управители и околиски кметови на општините во областа:

Како што вие познато во последно време во областа се појавиле разбојнички банди кои извршиле многу напади на општествени пари, застрашуваат службени лица и тероризираат народот и го повикуваат да не се почитува и да не ги извршува наредбите на властите. Идејната основа на тие разбојнички толпи без сомнение е Комунистичка и со нив раководи Комунистичката партија на Македонија." ~~...страна~~

II на страна 528 наредба на битолскиот обласен директор А. Хазаров 22 Август 1942 год. за воведување полициски час во областа М.У.И.Н.З. Битолска обласна дирекција Бр 603...

III на страна 535 наредба на битолската обласна дирекција од 1 септември 1942 год. за превземање на репресалии врз родителите на партизаните и нивните роднини
М.П.Н.З. Битолска битолска обласна дирекција Бр 685 1-IX-1942 г. Битола.

IV На страна 537. Наредба на битолскиот обласен началник Шишков од 5 септември 1942 год. за одобрување на 15. бугарска дивизија два авиона за борба против партизаните.

Хитна служба на државната сигурност обласна полициска управа Бр. 1464/5-IX-1942 год. Битола
Во врска со појавата на разбојнички банди штабот на 15 пешадиска дивизија ве известува следното: на дивизијата и се предадени два авиона од типот „Брана“... за борба против партизаните...

3-стр. Голема е заслугата, а нема никаков
која пери на в. н. „Овчарот" што тој позн-
авајќи го теренот на гр. Битола. одредот го
заробори во тешкоста граничиране над
селата Кривени — Златари. одтаму што
познавајќи голем продитор на теренот кока
и маштонните. Кога над човечки напори дека
живаата сила на одредот сочуват за да
во погодна време пак ќе појавиме и
му камерле на буг. фашистите дека во
ваша ~~е~~ близина евене пак.

„Овчарот" намијат Командант беше
чуден" човек незнам кого кетивуваше. ~~е~~ секота
беше во движување во друштво со оните
со 1-дол Саборез. секој дневна дебнеење на
местата од каде можеше да вири непријател
ско движење, кое движење бугорите сек-
пат го проверија на Битола со намера да одред-
от го откријат, генаше и друга која пте
бугорите поминуваа во нашата близина
~~не~~ неке отприја, затоа што „Овчарот"
од каде што и набљудуваше "ги вира и
дојде во логорот, нареди да завземеме пуши
кеда никој не направи некаков шум, тока
и оваа бугарска контрола т.е. претрес низ
шумата ~~е~~ беше не чекошна кака и поране
шните претреси.

Нетова е заслугата по исхраната која никако
немаше потолема да биде а тоа ќе состоеше
од: наќи одавке и собирани компирчина од себ-
рните ~~нова~~ живи низ гранката тоа беше
основната јадеска. Ниви ги варевме во нашата
кожита кој дружеше кака казан, немавме ни
сол за пржалтура и доне зборување. Собиравме
и торници (крушчина китки)

/.

4-а страна

„Овчарот" со своите соселани бор-
ци во одредот Соколовски Ѓорѓе и Тројчевски
„Јордан" и Тројчевски Ристе „Старецот"
сефте пати одеа према с. Зрштерци
(над село во Шурмата) зода видат некое овч-
арче ќе го замолат лебот што бугарите
кујто оставиле при претресот по откритиц-
ата за борците. Така сефте пати имее доби-
рале леб по 1 килограм за цел одред и
каква радост имаше. На ноќ 16-17 фебруари
тоа ни пристигна по 1 шеснаестинка
на тоа беше радост.

„Овчарот", „Ѓорѓе" „Светиторо" „Пеце"
правеја неколку обиди востановат врска кон
центарот во Битола на напатувањето не даде
резултат.

Поради тешката храна и „Светиторо"
беше болен од т.н. немаше повеќе да
издржи зашто тој на 15-16 октомври беше
пренесен во с. Журбинова кој тројца и
Славевата. А р.о. курир стана
Теруја Стиревски „Пеце".

Во ваква ситуација економска и
здравствена за „овчарот" стана уште поте-
шка, поради тоа и немојни никакви партиски
врски со позадината на бугарска тере-
торија (почнувам до 12-13 септември 1942 г.)
на овој ден сите парт. организации беја
позатворени и некој села беја и блокирани
те никако не беше можно да се добие да храна
и некаква информација; која ни ве
нам пријок. Поради притисокот што фашис-
тите го правеја врз семејствата на партизан-
ите и на позатворените членови на К.П. Македо-
нија на овој терен народот беше многу
уплашен. Од друга страна фашистите широко
пропагандираа дека одредот е уништен. Ова
создаваше еден лош впечаток кај народот
те поради ова штабот на одредот
одлучи да се појавиме во некое село.

5-7 страна

На 22-октомври 1942 год. појаву=
вање на одредот во с. Сопотско-Преска
Ова појавување имаше 2-две цели работи
1. да се снабдиме со што поголема количина на
храна, леб, мас, сирење и друга зара ни потребни
за повеќе денови.
2. Да цел беше доја разбиење бугарската
пропаганда, која зборуваше да одредот е
поништен и не постои. ~~Целта~~ Така на
22-октомври 1942 год. за вечерта се појавивме
во Сопотско го убедивме народот до покатоние
и евене фо вае.

Тој ден беше и крвав ден на штабо наша.

Одкако „Авторат" научи ~~[illegible]~~ ти распоредо
стражарските места кој каде ќе биде и
нивните задачи, и заедно со одредот ~~пртна~~
низ село Пртна и стражарите према запад
„Слободан-Рита" и „Тоше". Но непријателот
ќе стигне Хрватат Сојаки преку неговиот
син кој го испрати дома јави на бугарите
за нашето присуство. За сос бугарите при=
стигна и почна напад. Во борбата беше пого=
ден нашиот мил борец Георгиевски Стево-
„Жарко". Ние во борбата се раздвојвме
во 3-три групи. Со „Авторат" е најголемата
група со Стојковски Илија „Панде", со него сме
4 другари и третата група со Илијановски Кирил
„Славе", се 3 другари кој учит во нападот одма
ја почнеке рафалното монашта миња бугорија
–историја– Секогаш вакви ситуации а без некаква
решение дојде до раздорот на одредот за околу
2-ва месеци. /

6 В-фарона нужно е колку што помош ова ситуација беја одјасноп, затоа што Стојанов разказ на одредот, што и на Бистина беше.

Околностите под кој беше овој одред на село до неговиот командант „Овчарот“ беја невидено тешки.

Гуштите со провалата на партиските кели и окупаторот комитите се виде дека работите неодат на арно.

2 Загинувањата на Наумов Стеван „Стиф“ и Богоевски Ристе на 12 септември 1942 год. беше тоа страшен удар за борците од одредот, потребна за раководството на одредот

3 - напорите да се воспостави врска со Комитетот во Битола не успеаја; иако се направија неколку обиди.

4 - Гладот во одредот беше неиздржлив.

5 - „Свештарот“ во тешка здравствена положба и беше префрлен во с. Журбинова кај Трајана и Словета.

6 - откривањето на [illegible] во с. Сопотско и собирање на храна. А со тоа и загинувањето на нашиот борец „Ножи“

7 - Зимата на прагот на вратата.

Бугарските фашисти силно бдија прет [illegible] во оваа ситуација не можеше поинаку да се мисли освен одредот да се префрли на италијанска територија. Бидејќи одредот немаше никаква врска на бугарската територија

„Овчарот“ со своите соборци од неговото село Сопотско Крсте „Гордан“ и Трајчевски Ристе „Старејка“ тие направиле земјанка во Трнината.

7/ [illegible]

Останатите борци некој одма во враќувањето во с. Соподеле и нападот на бугарите се префрлиле на италијанско-Албанска окупирана Преспа итоа:

1– Кузмановски Коста „Саве"
2– Игњевски Илија „Цветан"
3 Мешулам Виктор „Бујтрик"

Останатите борци на пл. Битола ко Неманја дасе состават, чувајки се од бугарски претреси нивните, кола и немоќ на часовници.

Групата на „Овчарот" кој горената група

1- Веснаевски Наумче „Овчарот"
2 Наумовски Јордан „Кокче"
3 Гроботски Цицо „Мирчен"
4 Поповски Гавро „Јуноша"
5 Тодоровски Цицо „Зети"
6 Сотировски Крсте „Јордан"
7 Тројчевски Митре „Сторејка"
8 Циревски Саве „Стева"

Групата на Илија Спировски „Панде"

1 Спировски Илија „Панде"
2 Бутевски Петар „Мончик"
3 Јовановски Илија „Томе"
4 Димитровски Крсте „Слободан – Мичо"

Ова е распоредот кога се раструрени во враќањето од с. Сопотско преку [illegible] уверија и други промени во групата на „Овчарот" треба да нагласа околу 27-X-ти по нето. „Овчарот" од својата група ги пушти- ни итоа: Наумовски Јордан „Кокче"
Гроботски Цицо „Мирче"
Циревски Саве „Стева"
да појдат во Преспа под италијанско-Албанска окупација и тамо да се поврзат со партијата.

/

8-Страна Поред овије што ги изгуби на оваја страна „Овчарот" ги изгуби уште

1- Поповски Гавро „Јуношо"

2- Тодоровски Цко „Вежи" да одат за Битола — ~~ловци~~. но незнам дали ги задолжија со ~~е~~ некоје задолжение не ми е познато:

Групата на Стиповски Цриа „Танце" на 27-X-1942 г. ја пресретнале граничарите бугарска италијано — албанска така на гр. групијат дек ја поставивне врските со партизаните во с. Брњари и одејќи со Подмочани со средновиште ~~е~~ на К.П.М. Стефановски Живко и Цветковски ~~Пазо~~: а на 29. X. се стопивне сите групи сем групата на „Овчаро".

Овде треба неминовна ресе сторине победа на фашистите бугарите ~~[illegible]~~ во општата офанзива против пар-тијата и одредот, све во што се состоилаа фашистичка победа: 1 ги затворија сите партиски организации така исто ги затворија и ~~сков.~~ скоевските организации и симпатизери.

2- Ни убија најважните наши раководители и борци тоа

1- Наумов Стеван „Стив" секретар ок. ком. К.П.М. Битола
2- Бојаовски Илите — пост революционер, Цен. на ок. км. Ресен
3- Вотриќ ресен од некоје село од Источна Словенија
4- Георгиевски Стерјо „Жорж" командантот од Битола

бугарите ио рена беја блокирани некое село во преспа под нивна окупација.

Непријателски загуби во нива сила нема на нивните загуби се во економската трошка што ние сторна беја во потера по овој одред ке рекока одејќи низ шума пеш под рекака руре кнеше обрекаата што така и рекаташ беја ~~е~~ на штрек и кенеја со цера Обувките ратна стрема очекувајќи наше поравување

·/.

Овчарот бидејќи бевме во Албанија, што е и организатор. Пошто во 2-тата половина од Албанија одеше во Преспа. Првиот состанок е во Отешево, каде е ликвидиран Владо Шундарат тројкаџијата во служба на фашизмот — со него е и Итаевски Илија "Цветан".

— Вториот состанок е бидејќи требаше да се ликвидира бугарскиот пропагандист "Шишко" од с. Златари Ресенско. Со "Кочо" на планина, бидејќи имаше сознание дека овој ќе оди по дрва.—

— Третиот одат Илија Стојан "Тодор" и Овчарот требаше да ги расчистат односите меѓу секретарот на ~~ОК~~ кандидат ~~од~~ илинденски охридско зона ~~[illegible]~~ во с. Горово ~~од~~ Лонаревски Гоце (секретар) и Наковски Кидо чл. на партијата — /за да утврдат што е несогласието.

— Овчарот е командир на одред "Гоце Делчев" до создавањето на "Самоилски" одред. и вториот одред "Гоце Делчев" (~~на~~ ~~[illegible]~~ кој се на месецот мај 1943 год. ~~како на своите одред~~

По спојувањето на одредите одредот ја носи името на "Гоце Делчев" на к-от на "Овчарот", со Антоновски Тодор — Стратег — /заменик Велковски Горе — Крсто. "Овчарот" останал слободен — да постапува на ново должност.

По заминувањето во Егејска Македонија (во април 1943) ~~одредот~~ се спојува со одредот на Прилепските партизани "Кочо". Но тие [illegible] се договорија до одредите со своето раководство барем одвоени, ова со

10 раководството заедничко, каде к-от беше Петар Стојанов, а на одредот ~~к-~~ д Дане Трујов се престигнува го к-от Овчарот, Комесар [illegible].

После десетина дена Овчарот со Неделковски ~~П~~ Радом-Кочо и Божинковски Петре Акочо заминува за Зборот на „Гебордо" да утврди време со канцеларијата и првиот вод. Шеден до одредот „Дане Трујов" се одржи на [illegible], територија, каде остануваат [illegible] време. Кој [illegible], но кога се враќаат на старо Горничево, каде беше и нас дојде од Егејска Македонија и пак овчарот ги е к-от на одредот, ~~а зошто што Стојанов ги~~ ~~од Горничево одредот наместо во Зборот го поведува заминува повторно во Ег. Македо-~~ ~~каде одредот се~~

Додека Овчарот беше отсутен и боравеше во Зборот, додека одредот беше уште во Егејска Македонија. Пред да се одели на Горничево на 22 мај 1945 год во с. Пеколница [illegible] ген. Фичев на новите борци се формира нов одред „Гоце Делчев".

~~од Горничево~~

На Горничево на одредот стапија нова доброволни борци, така што одредот пак се зголеми и организира да се од него издвојат еден дел ги е нарекол Пестовски

одред кој останува ~~по с~~ во Југосл.
и служи како база за упаѓање на
нови територии ~~од~~ а одредот Даме
Груев на чело со К-от. Овчарот се
врати во Ег. Македонија, каде останува
цело К-то на одредот до 18 август 1943
год. ~~кога~~ формиран баталјонот
„Мирче Ацев" (на 18 август 1943 год.) VI-от [illegible]
Овчарот" заменик му е [illegible]
„Мите-Војводата, комесар Ивановски
[illegible], заменик Беловски
Трајан-Гоце.

На 19. VII 1943 год. одредот по
наредба на Главниот штаб на Макед.
одред започнува во „24 ор." во с. ~~[illegible]~~ Сошани

За Ег. мак. одредот Даме Груев
ус. вршење ~~[illegible]~~ војна пол. активност кој
народот - образувајќи на народот [illegible]
[illegible] на окупаторот; а величината
народно-ослоб. борба за што је до денот
активно учество во покретот, како
се [illegible], така и со [illegible] на
[illegible], ~~[illegible]~~ контролиште покрет
се [illegible] во Лерин. и [illegible]
на жандармериски станици.

Некаде околу ~~10 или 11 јуни~~ 21-22- мај 1943
одредот Даме Груев се [illegible] од
Ег. македонија во [illegible] - на пл. Горничево. ~~каде~~

По к-да на к-от на одредот
Овчарот, одредот ~~за напад на [illegible]~~
[illegible] жандармериска станица по селото
кои [illegible] на [illegible] безчинства.

Пуочи денот Илинден – 2 август
одредот е разделен на групи и распореда
да поврзе села со теренот да се одржат
митинзи со селаните со темата
за значајот на Илинденското востание.
Каде се мобилизираа 2 август толку
се отиде на сите села. Сите групи
имаа и задаток да формираат
НОО-одбори.

Помеѓу 7 и 11.8.1943 год. водени
се преговори со италијанскиот војно
на Белчишта за непадање на реонот
на одржувањето на нашиот голем
митинг во Белчишта. Таквите во
овие преговори беше претставител
на отпорникот по име Рецеп, во овие
преговори знаејќи го околниот
јазик, учествував и јас, со нашите
постигнавме договор тие да мируваат
додека се одржи митингот во Белчишта
на што тие пристанаа. ~~Митингот~~
беше одржан. ~~на ден~~
По митингот, ние зедовме оружје
~~и се повлековме~~. Се развеаа
се купишта со дрвја и [illegible] и се
поминаа на Караорман.

На митингот зборуваше и Овчарот
и свештеникот.

На 7.IX 1943 год. баталјонот разделен на 2 дела, едниот дел беше предводен од Овчарот ~~и се наш~~ кој требаше да ги нападне ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ карабинерезуаните во с. Белчиште, кои имаше одамна војна станица кои ~~не~~ (ги) нападнат водена е борба (долга) неколку саати ~~[illegible]~~ каде се дадени 7-8 жртви од наша страна – загинаа другарите Александар Герасовски Христо – Брицко, Ѓорѓи (од с. [illegible]) од Пакровени и други. Кај италијанската страна имаше доста жртви, бидејќи на италијаните им дојде помош од Струга со бојни коли, нападот наш беше неуспешен, нашите се повлекоа на Караорман.

– Вториот дел на баталјонот предводен од Пљаковски Мите – командант заминал за с. Сошани и Оздолени со задача да ги нападне карабинерските станици. ~~на~~

По наредба на штабот на II-та оперативна зона, баталјонот Мирче Ацев и други одреди кои беа под к-до на втората (II) оперативна зона, заминаа да го нападнат градот Кичево, под бугарската територија, и кога стигнавме до с. Пресека престојувавме ден-два, но поради некои причини – нападот на Кичево беше одложен и си се вративме на слободната територија. ~~во Караорман.~~

Некаде 27-28.IX 1943.год. пак по наредба на штабот на Битолскиот обл. зона беше наредено Недев добив задача да влезе на бугарска територија во реонот на Пореч и до откриј да го разбијат народно-ослободителното движење, да го ликвидираат Горѓи Војислав, к-т на една контрачетничка единица, која дејствуваше под со идеологија на Кралевската династија. Првово одење на пат на баталјонот деси нешто непредвидено. Имено кај нашу бигла се појави една малодушност, леностично го поставија прашањето зошто да одиме да се бориме на друга територија, а не ја чуваме нашата слободна територија.

– малкуте одејќи низ шума дене и ноќе, почнаа да се одвојат по некоја двојки од баталјонот непримено. Меѓутоа беше јасно да нерасположение и би некоја во баталјон лиценија, просто се потаквиш бил.

– Во едно вакво опродолжие штабот на баталјонот при еден одмор се повлече и донесоа одлука да се баталјонот постројат и сите да бидат запрашаат кој е за борба на овој терен, а кој не. Тогаш што изјавија желба да останат со баталјонот се издвојат на една страна, а другите што не сакаат на друга страна. Во оваа прилика се одвоија другите 11 души, покрај оние што понатаму неактивностија.

– Штабот одлучува до некој од штабот заедно со овие 11 души со борба да се вратат назад и ги приберат сите други борци кои го напуштија неорганизирано полето. За оваа цел од штабот беа одредени Трпковски Митре-Војводата, Бековски Трајан-Галде, и Трајковски Митре-Старејко. По враќањето на овие одредари, успеваат да ги пронај-дат сите распрснати борци кој самоволно го напуштија баталјонот. Од овие сите борци сега е формирано една чета околу 60–70 души, бидејќи им се присоеди-ле и некои други борци. На оваа чета за к-дир е ~~на~~ назначен Трпковски Митре--Војводата, а негов заменик Трајко-вски Митре-Старејко, комесар-Беке-вски Трајан-Галде. Оваа нивна ~~само~~ ~~волно~~ самоволие што го искажаа и се одвоија од баталјонот за да останат и се бранат ~~на~~ својата територија, ~~не~~ сите овие ова го платија со својот живот, бидејќи се опколени кај с. Кленоец од страна на балистите и ~~д~~ скоро до еден убиени, односно останува жив само еден борец – Боцко Стевановски, кој е заробен и останал жив.

~~Во оваа тешка борба со балистите е н~~

Во оваа борба настрада и една голема превара на партизаните од страна на балистите, кои преоблечени со петокраки на капите се претставуваа како се партизани од составот на партизанска чета Аликеш, а у старо се бомбарди од единиците на Ценко и Мерошин и тие е поради тукот во гр(б) на партизаните. Тука се исплатени и многу селани кои припаѓаа во помош на партизаните, така се изгинати сите овие борци од баталјонот Мирче Ацев.

- Другиот дел од баталјонот, кои му остана верни и ја почитуваа наредбата, но неко со својот К-от "Овчарот", го продолжуваше патот "кон Порж. Навечерта - истиот ден влегоа во с. Крапа и во една воденица задржаа 1 товар брашно и продолжија во местноста Гнеодр - во близина на с. Црешово. Овде се испече леб од брашното во овчарски грудник и се приготвуваше. Снабдени со леб, следните немаа контакт со населението од с. Црешево.
- Дел пак кога се пронаша стоката од поша го дочекаа говедарот и од истиот се информираа со ситуацијата на овој терен, каде дознаа дека во селото немало војска.

заедно со стоката влеговме во селата. Во селата одржавме митинзи, збирувајќи Плошински Стевчко и и Овчарот. Оттука, не многу на товарниците, сконтае на рамо леб, јадовме и ги ослободувавме селата и заминавме во правецот на Кичево. По 1 сат 2 патуваме слушнавме пукотници на пушки и митралези и тоа не некако до друмот во правецот на Кичево. Цела ноќ патувавме и рано во мугрите стигнавме на границата — слободна територија и Бугарија. Кога стигнавме на врвот од планината на Бистра се распоредивме да се одмориме.

Судар између Политкомесарот Плошински и к-тот Овчарот.

Овчарот, знаејќи дека знам албански јазик ме наредува да стапам во врска со еден овчар и ја испитам ситуацијата. — Зашто пукаат пушки и митралези. Во придружба со Стојан Газдо и Бусилек појдовме кај еден овчар. Овчарот беше Шиптар и на разговор ни кажа да Цено и Мерсим се здружија со Германците и ја нападнаа слободна територија. Одма се вратив и му кажав на к-тот „Овчарот" и на комесарот Плошински, дека Мерсим, кој дотогаш беше со нас против на окупаторите на Немците и со Цено удрија на нашите партизани во Кичево, го заземаа Кичево и одат понатаму дека нашата слободна територија.

Командантот и комесарот се повлекоа и се разговараа што понатаму.

18/

Дојде до расправа меѓу нив.
„Овчарот" сакаше да веднаш стапи во борба од грб на балистите, а комесарот Тошевски Стојанче тоа не го ра-збираше и одлучи да се оди на слободна територија, оди преку Преспа, што требаше да се мине пат на недојдени денови. ~~Требаше да се мине пат од 20 км.~~ и во оваа расправа победи Тошевски, ~~кој~~ на „Овчарот" му одговори за ова ќе расправаме друг пат и на друго место. Веројатно „Овчарот" потклекна пред комесарот затоа што комесарите имаа поголемо влијание. Така од на рејонот на Кичево, се упативме према Преспа, а оттаде преку Албанија во Корабарион.

На 11. ноември се формира 1 македон-ско-косовска бригада, одредот Мирче Ацев влегува во составот на оваа бригада и овчарот си остана к-т на баталјонот и понатаму.

Штабот раководен на слободната територија комесарот Тошевски беше одмо сменет и комесар постана Злате Билјановски – Михајло

Главниот штаб на Македонија и увидувајќи ја политичката ситуација на слободната територија, одлучија да се слободната територија напушти и се замине во Егејска Македонија.

– во Егејско маневрирајќи во с. Герман настана реорганизација на 1 макед. бригада, така што Овчарот постанува к-т на баталјонот „Стиве Наумов", заменик му е Коротковски Васко, а комесар Злате Биљановски-Михајло